

1.3. Het opleidingshoofd van de lerarenopleiding Hogent basisonderwijs deelt haar ervaringen rond het starten met een kinderrechtenkader binnen een docententeam.

“We zijn nu drie jaar verder nadat eerste ‘ideetje’ en nu kunnen we fier terug blikken op een **nieuw traject dat we opstarten rond participatie met alle eerstejaars lerarenopleiding uit kleuter- en lager onderwijs**. We maakten op opleidingsniveau afspraken hoe kinderrechten in de leerlijn “Maatschappelijk, cultureel en internationaal participeren” ingebed is. Studenten reflecteerden ook aan de hand van een kinderrechtenkader over hun handelingen tijdens stage-activiteiten. Er kwam een opleidingsdefiniëring over krachtig onderwijs voor alle kinderen en nog veel meer.”

INHOUDSTAFEL

1. Samenvatting	P1
2. Getuigenis	P1
3. Werkwijze	P2
4. Tips	P3

Ontdek andere getuigenissen op

www.starttokinderrechten.be

voor LERARENOPLEIDERS
en hun **STUDENTEN**

1. SAMENVATTING

UNICEF België en HOGENT werken samen om kinderrechten en kinderrechteneducatie duurzaam te integreren én te expliciteren in het curriculum van de lerarenopleiding Kleuter- en Lager onderwijs aan HOGENT.

2. GETUIGENIS

Hoe het allemaal begon... Enkele docenten uit het team volgden al een poos thema's als wereldburgerschap, kinderrechteneducatie ... vanuit internationaal oogpunt. Via een mail of nieuwsbrief van Unicef met een aanbod voor hogeschoolteams, twijfelden de collega's niet en kwamen met het idee om een traject op te starten binnen het docententeam.

Niet meteen zo evident als we dachten ... Want als we een traject starten, dan weten we best waaraan we beginnen en hoe we dat gaan aanpakken met de vele collega's binnen het team. Onze ambitie was niet min, we willen namelijk dat het kinderrechtenkader ons uitgangspunt wordt zodat onze afgestudeerde leraren niet enkel leerden over kinderrechten, maar dat de aspirant leraren evengoed leren voor en door kinderrechten op de hogeschool én met hun leerlingen.

1.3. Het opleidingshoofd van de lerarenopleiding Hogent basisonderwijs deelt haar ervaringen rond het starten met een kinderrechtenkader binnen een docententeam.

We zijn nu drie jaar verder na de eerste 'ideetje' en nu... kunnen we fier terugblikken op een nieuw traject dat we opstarten rond participatie met alle eerstejaars lerarenopleiding uit Kleuter en Lager onderwijs, we op opleidingsniveau afspraken maakten hoe kinderrechten in de leerlijn maatschappelijk, cultureel en internationaal participeren ingebed is, studenten reflecteren aan de hand van kinderrechtenkader over hun handelingen tijdens stage-activiteiten, een opleidingsdefiniëring kwam over krachtig onderwijs voor alle kinderen...

3. WERKWIJZE

De realisatie van een projectplan

In eerste instantie volgden de teamleden een reeks interne activiteiten i.k.v. kennismaken met theorie en kaders van kinderrechten en -educatie. Nadien, bij het opstellen van een projectplan voor onze opleidingen, werkten we op een participatieve manier via een online enquête bij de docenten, een gemeenschappelijke analyse van de beginsituatie en de uitdagingen voor kinderrechten in de opleidingen en een mapping m.b.t. "leren over, door en voor rechten"¹. Dit resulteerde in een projectplan met 3 prioriteiten: participatie studenten, instroom-uitstroom studenten en stage-ervaringen.

Conferentie voor lectoren en studenten

Terwijl beide lerarenopleidingen intern met het team het projectplan verder concretiseerde, werkte een groepje collega's samen met KeKi vzw en UNICEF België aan een conferentie Kinderrechten als hefboom voor meer participatie én gelijke kansen, met internationale gasten van UNICEF. Op de conferentie waren 50 eerstejaarsstudenten uit de opleiding Lager onderwijs van HOGENT aanwezig. Dat was een eerste concrete stap waarin zowel lectoren als studenten zich betrokken toonden om theoretische kaders m.b.t. kinderrechten te expliciteren en integreren in een opleidingsonderdeel.

Kinderrechten visualiseren in verschillende opleidingsonderdelen

Hoewel het projectplan vrij ambitieus drie prioriteiten aangaf, merkten we als team dat we concreter aan de slag dienden te gaan en de kleine stapjes die we maken telkens dienden te visualiseren. Op die manier merken we dat steeds een grotere groep collega's zich betrokken opstelden ten aanzien van het expliciteren van de kinderrechten in hun opleidingsonderdeel. Zo kozen enkele collega's om de kinderrechtenlogo's op te nemen in syllabi, alle opleidingsonderdelen verwezen in hun studiefiche naar de kinderrechten. Ook werden kinderrechten opgenomen in evaluatiecriteria van stage en het werkplekleren.

We staan nu twee academiejaren verder en we blikken heel tevreden terug, zeker omdat we sinds dit jaar het participatief proces ook actief op studentenniveau aanpakken.

¹ Meer info hierover in [INFO 5.1](#) "basiskennis kinderrechten voor toekomstige leerkrachten"

1.3. Het opleidingshoofd van de lerarenopleiding Hogent basisonderwijs deelt haar ervaringen rond het starten met een kinderrechtenkader binnen een docententeam.

4. TIPS

Hoe kun je draagvlak creëren?

1 Informeren en kennis vergroten.

Voor het team zelf was niet de discussie of we aan kinderrechten dienden te werken, eerder kwamen er vragen over hoe we dat zouden invullen: **wat zijn gangbare theorieën m.b.t. kinderrechteneducaties?** Op welke academische achtergrond baseren we ons? Wat zijn mogelijke thema's binnen de kinderrechten? Het ging over de theorie.

1

Wat later kwamen ook de vragen en hoe maken we dat concreet in de opleiding? Hoe geven we dit vorm? Wat willen we zeker meegeven ...

Aan de hand van het opmaken van een **inventaris van de kennis- en informatienoden van het team** werden zowel experts uitgenodigd van Unicef, als een academische en ervaringsdeskundigen.

2 Participeren bij het beslissen.

Door het opmaken van een inventaris werd meteen gevolg gegeven aan het **mee-beslissen**. Docenten vormden groepjes van 6 mensen die op basis van hun eigen interesses en noden een traject volgden over kinderarmoede, wereldburgerschap, kindbeelden – en rechten of beeldvorming. Naast die input tijdens het traject, vulde elk groepje haar interpretatie van krachtig onderwijs in en gaf de wieken van de propeller (visueel is de propeller = krachtig onderwijs) vorm.

2

3 Ondersteunen en helpen.

De opleiding werd ondersteund door experts uit te nodigen, overleg te faciliteren en een kader van krachtig onderwijs aan te bieden. De groep ging er zelf mee aan de slag volgens haar tempo en noden met als doel kinderrechteneducatie structureel en expliciet in het curriculum te brengen. Nog steeds zijn enkele collega's uit groepjes aan de slag, andere collega's kennen het kader, gebruiken het bij evaluatie, nog anderen nemen het thema op in hun syllabus en gaan er uitgebreid op in, nog anderen werken met de studenten aan een actie-onderzoek...

3

Hoe kun je kinderrechten in de lerarenopleiding integreren?

1 Maak ruimte en tijd voor een participatief proces met het docententeam. Heb voldoende aandacht voor participatie, reflectie en dialoog tijdens het traject. Formuleer samen een visie op het kind (kindbeeld), kinderrechten in onderwijs en in de opleiding. Ga op zoek naar creatieve invullingen voor de betekenis van rechten.

1

2 Reflecteer over de opleiding, de vakinhouden, de eigen onderwijspraktijk en de uitdagingen hierbinnen.

2

3 Faciliteer, cluster en maak reeds bestaande initiatieven tot prioriteiten. Vaak doet de lerarenopleiding al veel maar is het nog niet geëxpliciteerd.

3

4 Ga over tot een concreet en haalbaar actieplan.

4

5 Betrek ten gepaste tijde ook studenten en stagescholen.

5